

Sygn. akt VIII GC 180/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Górnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa O. R.

przeciwko R. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. K. na rzecz powoda O. R. kwotę 695.000 NOK (sześćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy koron norweskich) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od transakcji handlowych od kwoty:

- 295.000 NOK od dnia 27 kwietnia 2015 roku,

- 155.000 NOK od dnia 27 lipca 2015 roku,

- 75.000 NOK od dnia 28 lipca 2015 roku,

- 50.000 NOK od dnia 28 listopada 2015 roku,

- 50.000 NOK od dnia 28 listopada 2015 roku,

- 50.000 NOK od dnia 5 grudnia 2015 roku,

- 20.000 NOK od dnia 6 grudnia 2015 roku,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 23.220 zł (dwadzieścia trzy tysiące dwieście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 180/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 listopada 2016 r. powód O. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. K. 695 000 koron norweskich z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od następujących kwot: 295.000 NOK od dnia 27 kwietnia 2015 r., 155.000 NOK od dnia 27 lipca 2015 r., 75.000 NOK od dnia 28 lipca 2015 r., 50.000 NOK od dnia 28 listopada 2015 r., 50.000 NOK od dnia 28 listopada 2015 r., 50.000 NOK od dnia 5 grudnia 2015 r., 20.000 NOK od dnia 6 grudnia 2015 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że od dłuższego czasu łączyła go z pozwanym współpraca, w ramach której powód dostarczał pozwanemu używane narzędzia z branży obróbki drzewnej. Strony czyniły ustalenia właściwe dla prawa polskiego dotyczące zasad i rozliczeń z tym zastrzeżeniem, że zapłata następować miała w walucie norweskiej. Mając to na uwadze termin zapłaty za wystawione

faktury dla celów niniejszego postępowania ustalono jako termin miesięczny od daty ich wystawienia. Na dowód dostarczonych maszyn powód wystawił pozwanemu siedem faktur na łączną kwotę 695 000 NOK i obecnie domaga się ich zapłaty, gdyż pozwany mimo wezwania zobowiązania swojego nie spełnił. Nakazem zapłaty z dnia 7 grudnia 2016 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Szczecinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwany nie kwestionował dostarczenia maszyn. Podniósł, natomiast że powództwo jest przedwczesne gdyż roszczenia powoda nie stały się jeszcze wymagalne bowiem strony nie dokonały ostatecznych rozliczeń zgodnie z umową. Według pozwanego faktury miały zostać wystawione przez powoda dopiero po sprzedaży maszyn osobom trzecim i odjęciu kosztów poniesionych przez pozwanego w celu ich sprzedaży.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pomiędzy powodem O. R. i pozwanym R. K. od 2014 r. trwała współpraca gospodarcza.

Bezsporne.

W ramach tej współpracy powód - przebywający na stałe w Norwegii - sprzedawał pozwanemu, w większości używane, urządzenia do obróbki drzewnej. Zakup maszyn był konsultowany między stronami. Schemat współpracy był taki, że powód wyszukiwał na terenie Norwegii odpowiednie maszyny, następnie informował o tym pozwanego, który po kilku dniach się kontaktował z powodem i wskazywał za ile może ją odkupić. Jeśli ta oferta odpowiadała powodowi to sprzedawał on maszynę pozwanemu. Bywało również i tak, że to pozwany zwracał się do powoda z zapytaniem, czy jest dostępna konkretna maszyna, gdyż ma na nią klienta. Maszyny były przedmiotem oględzin przez pozwanego i jego pracowników przed transportem do Polski. Transport maszyn do Polski organizował pozwany, powód nie ponosił jego kosztów.

Dowód: zeznania świadka K. G. (k. 184 – 185), zeznania świadka D. K. (k. 185 – 186), zeznania świadka K. T. (k. 201-202), przesłuchanie O. R. (k. 202 – 203), przesłuchanie R. K. (k. 203 – 204).

Po konsultacjach z pozwanym powód sprzedał pozwanemu następujące urządzenia i maszyny: ploter R. (...), pilarka optyczna W., prasa do drzwi O., maszyna do wykrawania profili G. T., ploter M., pilarka A., prasa do okleiny O., strugarka W., pilarka S., strugarka W., szlifierki B. i (...) S., prasa używana I., formierka W., frezarka C., maszyna do odciągania pyłu z pilarek T., frezarka D.. Z tytułu sprzedaży powód wystawił pozwanemu w dniu 26 marca 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 295 000 NOK, w dniu 26 czerwca 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 155 000 NOK, w dniu 26 czerwca 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 75 000 NOK, w dniu 27 października 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 50 000 NOK, w dniu 27 października 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 50 000 NOK, w dniu 4 listopada 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 50 000 NOK, w dniu 5 listopada 2015 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 20 000 NOK.

Dowód: faktury VAT wraz z tłumaczeniem przysięgłym (k. 8 – 21).

W 2014 r. i 2015 r. na rzecz pozwanego został wystawiony szereg faktur od różnych podmiotów tytułem: najmu dźwigu, żurawia, dzierżawy, wynajmu lokalu użytkowego, wózka widłowego, usług transportowych, spedycyjnych, określenia wartości urządzeń, organizacji dokumentów, sprzedaży różnych towarów w postaci łańcucha śniegowego, ściągacza ładunku, kompresora, węża M., styromalu, przetwornicy częstotliwości, przekładni, pasa transportowego, ochraniacza, łożysk kulkowych.

Dowód: faktury (k. 71 – 158).

W e-mailu z dnia 10 czerwca 2016 r. pozwany przedstawił aktualny stan rozliczeń między stronami wskazując, że do zapłaty pozostały faktury o numerach (...) na łączną kwotę 695 000 NOK. Jednocześnie pozwany zobowiązał się do zapłaty powyższej zaległości do końca lipca 2016 r.

Dowód: e-mail z dnia 10 czerwca 2016 r. (k. 22).

W piśmie z dnia 29 września 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 695 000 NOK wraz z odsetkami w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z pełnomocnictwem i dowodem nadania (k. 23 – 24).

W dniu 23 stycznia 2017 r. pozwany powiadomił powoda, że uzyskał duży kontrakt na dostawę maszyn w związku z tym do końca kwietnia odda powodowi wszystkie pieniądze wraz z odsetkami. Jednocześnie wskazał, że nie zapomniał o tym, że jest powodowi winny pieniądze.

Dowód: wydruk wiadomości sms (k. 166).

Sąd zważył co następuje:

Dokonując oceny prawnej zgłoszonego roszczenia Sąd uznał, że w świetle ustalonego stanu faktycznego powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Powód dochodził w niniejszej sprawie zapłaty ceny z tytułu sprzedaży maszyn powołując się na fakt, że strony łączyła współpraca handlowa, w ramach której zawarł z pozwanym ustne umowy sprzedaży znajdujące odzwierciedlenie w fakturach VAT objętych żądaniem pozwu. Nie budziło wątpliwości, że w ramach współpracy stron powód pozostawał i prowadził działalność na terenie Norwegii natomiast pozwany jest obywatelem RP i na terenie Polski prowadzi swoją działalność gospodarczą. W sytuacji, gdy jedna ze stron stosunku cywilnego ma siedzibę za granicą a sprawa podlega jurysdykcji sądu polskiego, podstawową kwestią wymagającą wyjaśnienia jest zagadnienie prawa materialnego, według którego sprawa powinna być rozpoznana. Element zagraniczny w postaci siedziby jednej ze stron poza granicami państwa polskiego przesądza o charakterze tego stosunku jako międzynarodowego. W okolicznościach rozważanej sprawy zastosowanie znajdzie Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzona w W. dnia 11.4.1980 r. zwana dalej Konwencją wiedeńską (Dz.U z 1997 r. Nr 45, poz. 286). Konwencję wiedeńską stosuje się do umów sprzedaży towarów między stronami mającymi siedziby handlowe w różnych państwach, jeżeli państwa te są umawiającymi się państwami (art. 1 ust. 1 lit. a) lub jeżeli normy międzynarodowego prawa prywatnego wskazują na ustawodawstwo umawiającego się państwa jako prawo właściwe (art. 1 ust. 1 lit. b). Reguluje ona zawarcie umowy sprzedaży towarów oraz prawa i obowiązki sprzedającego i kupującego wynikające z takiej umowy (art. 4); ma zastosowanie do umów sprzedaży towarów zawartych w dniu lub po dniu jej wejścia w życie w stosunku do umawiających się państw określonych w art. 1 ust. 1 lit. a lub w art. 1 ust. 1 lit. b. (art. 100 ust. 2). Zarówno Norwegia jak i Polska są stronami konwencji wiedeńskiej. Rozpoznawany spór dotyczy praw i obowiązków stron umowy sprzedaży towarów, z których jedna (sprzedawca - powód), ma siedzibę handlową w Norwegii, a druga (kupujący - pozwany) w Polsce, nie ulega więc wątpliwości, że ziściły się przewidziane w art. 1 ust. 1 lit. a i w art. 100 ust. 2 przesłanki zastosowania tej Konwencji. W myśl konwencji wiedeńskiej, sprzedający jest obowiązany dostarczyć towary, przekazać wszelkie dokumenty ich dotyczące oraz przenieść prawo własności towarów, zgodnie z umową i niniejszą konwencją (art. 30). Zgodnie z art. 53 Konwencji kupujący jest zobowiązany zapłacić cenę za towary i przyjąć dostawę zgodnie z umową.

W ocenie Sądu powód, zgodnie z wymogami art. 6 k.c. w zw. art. 232 k.p.c., wykazał w toku postępowania procesowego zarówno istnienie umowy będącej źródłem roszczenia jak i wysokość tego roszczenia. Podkreślić należy, że pozwany nie kwestionował faktu, iż strony łączyła współpraca, w ramach której powód sprzedawał pozwanemu maszyny nabywane przez niego w Norwegii. Pozwany nie kwestionował też, że maszyny i urządzenia, za które powód dochodzi zapłaty niniejszym pozwem zostały mu dostarczone przez powoda. Natomiast w celu zniweczenia powództwa pozwany podniósł, iż z uwagi na brak ostatecznych rozliczeń poniesionych kosztów powództwo jest przedwczesne. Według pozwanego faktury miały bowiem zostać wystawione przez powoda dopiero po sprzedaży maszyn osobom trzecim i odjęciu kosztów poniesionych przez pozwanego w celu ich sprzedaży. Pozwany jednak w żaden sposób prezentowanych w tym zakresie twierdzeń nie udowodnił. Przede wszystkim o braku takich porozumień świadczy korespondencja elektroniczna z dnia 10 czerwca 2016 r. wskazująca na stan rozliczeń między stronami. W jej treści pozwany wyraźnie potwierdza, iż do zapłaty na rzecz powoda pozostała łącznie kwota 695 000 NOK (a więc kwota dochodzona pozwem) wynikająca właśnie z faktur VAT objętych niniejszym żądaniem. Niezależnie od tego pozwany zawarł w treści tego e –maila zobowiązanie do zapłaty należności wynikającej z faktur VAT szczegółowo w nim

wymienionych. Ponadto obowiązek zapłaty należności pozwany potwierdził również podczas wymiany wiadomości poprzez komunikator telefoniczny, o czym świadczy treść wydruków wiadomości sms z dnia 23 stycznia 2017 r. (k. 166). W toku postępowania pozwany w żaden sposób nie wykazał, że postanowienia umowy łączącej strony były odmienne od wskazywanych przez powoda. W szczególności nie potrafił wyjaśnić dlaczego we wskazanej wyżej korespondencji zobowiązał się do zapłaty należności dochodzonych niniejszym pozwem ani też twierdzeń podnoszonych w sprzeciwie a mianowicie, że strony umawiały się na inne terminy zapłaty, tj. dopiero po dokonaniu sprzedaży maszyn. Słuchani na tę okoliczność świadkowie nie mieli szczegółowych wiadomości odnośnie przyjętego sposobu rozliczeń między stronami. Z zeznań tych wynika, że usłyszeli jedynie wrywkowe informacje odnośnie ustaleń czynionych między powodem a pozwanym. Świadek K. G. zeznał, że rozmowa między stronami odbywała się w dużym hałasie, nie pamięta czy była ona szczegółowa czy nie, nie pamiętał też kiedy i jak strony miały dzielić się zyskami. Świadek D. K. nie pamiętał szczegółowych ustaleń stron i jak wyglądała procedura ustalania wartości sprzedażowej maszyn. Również świadek K. T. zeznał, że nie wnikał jak strony miały się rozliczać. Z tych względów zeznania tych świadków uznać należało za nieprecyzyjne i nie wnoszące istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy informacji. Zeznania świadków potwierdzają jedynie fakt współpracy handlowej między stronami oraz to, że zakupione przez powoda maszyny rzeczywiście były dostarczone pozwanemu. Z zeznań tych wynika również, że pracownicy pozwanego byli obecni przy odbieraniu maszyn od powoda, gdyż to oni demontowali ich elementy i pakowali celem przewozu (vide: zeznania świadka D. K.). Pozwany nie zdołał też wykazać, że dostarczone przez powoda maszyny obarczone były wadami, jakiego rodzaju miały to być wady oraz wysokości kosztów związanych z ich usunięciem. Brak choćby korespondencji przedprocesowej zawierającej jakiegokolwiek zarzuty pozwanego co do dostarczonego towaru. Same twierdzenia pozwanego w tym zakresie czy też zeznania świadków są niewystarczające do zniweczenia roszczenia, zwłaszcza że pozwany nie wyartykułował w związku z nimi żadnych żądań. Pozwany nie był też w stanie udokumentować podnoszonych w toku procesu twierdzeń o sprzedaży maszyn, mimo takiego żądania zgłoszonego przez powoda oraz zobowiązania Sądu. Wobec tego twierdzenia te uznać należało za niewiarygodne. Oceniając zatem zgromadzony materiał dowodowy z punktu widzenia przepisów konwencji wiedeńskiej uznać należało, że roszczenie główne powoda zostało wykazane tak co do zasady jak i wysokości. Jeśli chodzi o roszczenie w zakresie odsetek to w pierwszej kolejności odnieść się należało do terminu zapłaty należności wynikających z faktur VAT. Powód wskazywał, że strony umówiły się na termin miesięczny natomiast pozwany nie wykazał ani nawet nie podnosił twierdzeń by był to inny termin. Podkreślić przy tym należy, że świadczenia stron przedmiotowej umowy powinny być jednoczesne, a więc jeżeli strony nie umówiłyby się na dalszy termin płatności pozwany winien świadczyć już w momencie przekazania mu maszyny przez powoda. Mając to na uwadze Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem pozwu uwzględniając dalszy termin płatności tj. od dnia następnego po upływie miesiąca do daty wystawienia faktury. Z uwagi na to, że niesporny był fakt, iż umowy zawierane przez strony stanowią transakcje handlowe w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2016.684 t.j.) powodowi – zgodnie z jego żądaniem - należały się odsetki za opóźnienie według tej ustawy. Dla porządku wskazać należy, że przepisy Konwencji wiedeńskiej regulują jedynie zawarcie umowy sprzedaży oraz prawa i obowiązki sprzedającego i kupującego, wynikające z takiej umowy, przyznając wprawdzie w art. 73 prawo domagania się odsetek od zaległej sumy, niemniej jednak nie regulują kwestii wysokości odsetek. W związku z tym w zakresie nieuregulowanym zastosowanie znajduje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (R. I). Na podstawie art. 3 ust. 1 cytowanego rozporządzenia w zakresie wysokości odsetek (jako zakresie nieuregulowanym Konwencją wiedeńską) zastosowanie znalazło prawo polskie, jako prawo którego wyboru dokonały strony umowy. Z treści pozwu wynika bowiem, że strony w zakresie zasad i rozliczeń umówiły się na stosowanie prawa polskiego a pozwany w toku procesu temu nie zaprzeczył. Wobec tego zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd orzekł mając na uwadze przepisy prawa polskiego w tym zakresie. Kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu oraz faktem, iż powód wygrał sprawę w całości, Sąd Okręgowy orzekając w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. zasądził w punkcie drugim wyroku od pozwanego na rzecz powoda kwotę 23 220 zł tytułem kosztów procesu. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od pozwu oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10 800 zł określone w oparciu o § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1084 ze zm.) i kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.